

Stage- en afstudeerprojecten bij

De Vlinderstichting biedt mogelijkheden voor afstudeervakken en stageplaatsen aan WO/HBO-studenten. In deze brochure worden vooral zelfstandige onderwerpen beschreven. Het is echter ook mogelijk en zelfs wenselijk om in het kader van een stage mee te werken aan lopende projecten. Omdat het aanbod daarvan sterk varieert, wordt studenten met belangstelling voor dergelijke stageplaatsen verzocht om hier apart naar te informeren bij de stagecoördinator.

Informatie over stage- en afstudeerprojecten:
De Vlinderstichting
Postbus 506
6700 AM Wageningen
tel. 0317 467346
e-mail liesbeth.vanagt@vlinderstichting.nl

november 2008

Onderzoek en Advies

Thema Monitoring

Toen en nu: veranderingen in de vlinderfauna in bijzondere gebieden	
Doel:	In de jaren '70 en '80 is in veel gebieden onderzoek uitgevoerd aan dagvlinders, vaak aan bijzondere soorten. Dit omvatte vlakdekkende inventarisaties maar ook tellingen langs monitoringroutes. Daarbij is ook de omgeving beschreven. Herhaling van dergelijk onderzoek kan inzicht geven over de veranderingen op middellange termijn. Zo zijn we benieuwd naar de veranderingen in het Junner Koeland (Ov.), De Groote Peel en de Mariapeel, maar ook een andere gebiedskeuze is mogelijk.
Niveau:	HBO, evt. MBO
Aard van het werk:	Veldwerk (periode mei-augustus!) en rapportage
Duur:	3 maanden (stage/afstudeervak)
Contactpersoon:	drs. Kars Veling

Thema ecologisch onderzoek – invloed van omgevingsfactoren

Microklimaat en activiteit van rupsen of vlinders: meten met de warmtecamera	
Doel:	In 2007 heeft De Vlinderstichting geïnvesteerd in een warmtecamera waarmee lichaamstemperaturen van insecten kunnen worden gemeten. Daarbij blijkt dat de lichaamstemperatuur van rupsen soms wel 17 °C hoger is dan de luchttemperatuur. Verder onderzoek moet inzicht geven in de thermoregulatie van verschillende soorten in relatie tot gedrag, omgeving en klimaatverandering. Er kan gewerkt worden aan vlinders, maar ook aan rupsen.
Niveau:	HBO/WO
Aard van het werk:	Veldwerk, data-analyse, visualisatie en rapportage van gevonden resultaten
Duur:	3-5 maanden (stage/afstudeervak)
Contactpersoon:	dr.ir. Henk de Vries / dr.ir. Michiel Wallis de Vries

Experimenteel onderzoek aan de groei van veenvlinders in relatie tot voedselkwaliteit	
Doel:	De drie hoogveenspecialisten onder de dagvlinders – veenbesparelmoervlinder, veenbesblauwtje en veenhooibeestje – zijn allemaal sterk bedreigd. Herstelmaatregelen hebben voor deze soorten nog niet het beoogde effect gehad. Mogelijk speelt de verslechterde voedselkwaliteit door de hoge stikstofneerslag daarbij een rol. Dit wordt onderzocht door de groei van rupsen onder experimentele omstandigheden in het lab te volgen.
Niveau:	HBO / WO
Aard van het werk:	Labwerk en gegevensverwerking
Duur:	5 maanden (afstudeervak, periode maart-juli)
Contactpersoon:	dr. Michiel Wallis de Vries i.s.m. drs. G.J. van Duinen (RU Nijmegen)

De groei van rupsen in relatie tot temperatuur: analyse van kweekgegevens	
Doel:	Tussen 1983 en 1993 zijn rupsen van de meeste Nederlandse soorten dagvlinders opgekweekt bij buitentemperaturen. Deze gegevens zijn verzameld in een database, maar nog nauwelijks geanalyseerd. Dit biedt mogelijkheden om verschillen tussen soorten vast te stellen in de temperatuurafhankelijkheid van groei en ontwikkelingsduur. Dit onderzoek sluit aan bij onderzoek van Alterra binnen het Programma Klimaat voor Ruimte.
Niveau:	HBO / WO
Aard van het werk:	Gegevensanalyse en rapportage
Duur:	3-5 maanden (afstudeervak)
Contactpersoon:	dr. Michiel Wallis de Vries

Analyse van effecten van warme jaren (m.n. 2003 en 2006) op de levenscyclus van een aantal vlindersoorten	
Doel:	De laatste jaren treden warme zomers op waardoor vlinders in ongebruikelijke perioden vliegen. Voor sommige soorten is dit merkbaar doordat ze eerder actief worden, voor andere soorten is dit merkbaar doordat zij zich een extra keer reproduceren in een jaar. Zo heeft de grote vuurvliinder zich in 2006 twee keer gereproduceerd, terwijl dit eerder nooit zo duidelijk was waargenomen. Ook de zilveren maan en de kleine ijsvogelvliinder hebben zich een extra keer voortgeplant. Een nadere analyse van waarnemingsreeksen moet inzicht geven in de reacties van vlinders op het warmer worden van het klimaat.
Niveau:	HBO/WO
Aard van het werk:	Data-analyse, visualisatie en rapportage van gevonden trends
Duur:	3-5 maanden (stage/afstudeervak)
Contactpersoon:	dr.ir. Henk de Vries

Synecologie van libellen	
Doel:	Bij verschillende typen water (beken, vennen, laagveenplassen, enz.) komen libellen in verschillende soortensamenstellingen voor. Ook de kwaliteit van het waterlichaam is bepalend voor de soorten die kunnen worden waargenomen. Dit onderzoek heeft tot doel om vast te stellen welke gemeenschappen van libellensoorten in Nederland zijn te onderscheiden en voor welke watertypen deze gemeenschappen karakteristiek zijn. In Nederland worden jaarlijks langs meer dan 400 vaste routes libellen geteld. De gegevens uit dit meetnet kunnen worden gebruikt om routes te clusteren op grond van de aangetroffen libellensoorten. Het inzicht in de soortengroepen die bij verschillende watertypen thuishoren kan worden gebruikt om libellen als instrument voor kwaliteitsbepaling te benutten.
Niveau:	WO
Aard van het werk:	Analyse van databestanden
Duur:	3-5 maanden (stage/afstudeervak)
Contactpersoon:	ir. Tim Termaat

Thema Ecologisch Onderzoek – autecologie van soorten

Knelpunten voor de kommavliinder: waardplant of nectaraanbod?	
Doel:	De kommavliinder verliest steeds meer terrein op de droge zandgronden. Het is niet goed duidelijk waar dat aan ligt. Gedacht wordt aan de achteruitgang van waardplanten in warme microklimaten of aan een gebrek aan voldoende nectaraanbod in de buurt van ei-afzetplekken. Door studie van het tijdsbudget van nectargebruik en keuze van ei-afzetplekken moet hier meer inzicht in worden verkregen.
Niveau:	HBO / WO
Aard van het werk:	Veldwerk (Veluwe of Utrechtse Heuvelrug) en gegevensverwerking

Duur:	5 maanden (afstudeervak, veldwerk juli-augustus)
Contactpersoon:	dr. Michiel Wallis de Vries

Kiest de bruine eikenpage echt voor kwijnende eikjes? En waarom?	
Doel:	Eitjes van de bedreigde bruine eikenpage lijken vooral op lage, kwijnende eikjes te worden afgezet. Dat zou verband kunnen houden met een langere periode van aanbod van jonge, voedzame blaadjes. Dit vraagt om nadere onderbouwing door analyse van de keuze van ei-afzet, de chemische samenstelling van het blad en de groei van de eikjes. In de Kennemerduinen zijn in 2007 voldoende plekken vastgesteld om dit onderzoek uit te voeren. Het veldwerk kan zowel in als buiten de vliegtijd van de bruine eikenpage worden uitgevoerd.
Niveau:	HBO / WO
Aard van het werk:	Veldwerk Noord-Hollands Duinreservaat en gegevensverwerking
Duur:	3-5 maanden (stage/afstudeervak, veldwerk in verschillende perioden mogelijk)
Contactpersoon:	dr. Michiel Wallis de Vries

Is het gentiaanblauwtje nog goed gesynchroniseerd met zijn waardplant?	
Doel:	Het gentiaanblauwtje ontwikkelt zich als rups eerst op de klokjesgentiaan en later in het nest van knooppieren. Het lijkt erop dat in warme, droge zomers de vlinders eerder vliegen dan dat de gentianen zich ontwikkelen. Deze uiteenlopende fenologie lijkt zich vooral in verdroogde gebieden voor te doen. Dit kan dramatische consequenties voor het voortbestaan van het gentiaanblauwtje hebben. Met gericht veldwerk en reeds aanwezige gegevens kan deze hypothese worden getoetst.
Niveau:	HBO / WO
Aard van het werk:	Veldwerk en gegevensverwerking
Duur:	3-5 maanden (stage / afstudeervak, veldwerk juli-augustus)
Contactpersoon:	dr. Michiel Wallis de Vries

Betekenis van timing voor uitkomen van eitjes sleedoornpage	
Doel:	De rupsen van de sleedoornpage komen tevoorschijn wanneer de eerste blaadjes van de sleedoorn uitkomen. Om meer over de relatie tussen voorjaarstemperatuur, sleedoorn en sleedoornpage te weten te komen, moet veld- en laboratoriumonderzoek worden gedaan. De eitjes zijn goed te inventariseren in de winter en in het voorjaar is het uitkomen van de rupsen goed waar te nemen in het veld. Met deze gegevens hopen we meer te weten te komen over de mogelijke effecten van klimaatwijzigingen op de relatie tussen waardplant en vlinder.
Niveau:	HBO / WO
Aard van het werk:	Veldwerk, rekenkundige en statistische analyses
Duur:	4-5 maanden (afstudeervak jan.- mei)
Contactpersoon:	dr. ir. Henk de Vries (in samenwerking met dr. M. Visser van het NIOO)

Is het geelsprietdikkopje een bedreigde soort?	
Doel:	Het zwart- en geelsprietdikkopje zijn moeilijk te onderscheiden vlindersoorten. Het blijkt dat hiermee de meeste determinatiefouten worden gemaakt. Aanvankelijk nam men aan dat het geelsprietdikkopje een algemene soort was, maar de huidige gegevens spreken dat tegen. Er is nog niet veel bekend over de ecologie van deze soorten. In hetzelfde leefgebied blijkt vaak een van beide soorten dominant. Veldwerk moet duidelijke verschillen in habitat van beide soorten gaan opleveren. Uit gegevensanalyse moet blijken wat de status van beide soorten is.
Niveau:	HBO / WO
Aard van het werk:	Veldwerk en gegevensverwerking
Duur:	3-5 maanden (stage / afstudeervak, veldwerk juli-augustus)
Contactpersoon:	Albert Vliegenthart

Gedragstudie aan het pimpernelblauwtje	
Doel:	De vrouwtjes van het pimpernelblauwtje leggen hun eitjes bij voorkeur af in de buurt van waardmierennesten, waarin de rupsen later voor tien maanden zullen verblijven. Zij vertonen veel activiteit gedurende de dag, maar desondanks is hun verbreiding beperkt. Een analyse van het gedrag op individuele basis zou hierin opheldering kunnen brengen.
Niveau:	WO / HBO
Aard van het werk:	veldwerk van midden juni tot midden augustus en data-analyse
Duur:	5-8 maanden (afstudeervak)
Contactpersoon:	dr. Irma Wynhoff

Is de geur van mierennesten belangrijk voor de eiafzetting bij het pimpernelblauwtje?	
Doel:	De vrouwtjes van het pimpernelblauwtje leggen hun eitjes bij voorkeur af in de buurt van waardmierennesten, waarin de rupsen later voor tien maanden zullen verblijven. De hypothese bestaat dat de geuren van de nesten door de vrouwtjes kunnen worden waargenomen. Deze hypothese zal experimenteel worden getoetst. Dit afstudeervak wordt uitgevoerd in samenwerking met de Vakgroep Entomologie.
Niveau:	WO / HBO
Aard van het werk:	veldwerk en labwerk van begin juni tot midden augustus en data-analyse
Duur:	5-8 maanden (afstudeervak)
Contactpersoon:	dr. Irma Wynhoff en Prof. Marcel Dicke

Dispersie van pimpernelblauwtje en donker pimpernelblauwtje	
Doel:	Pimpernelblauwtjes en donkere pimpernelblauwtjes kunnen zich maar beperkt verbreiden. Door vlinders op afstand van hun vliegterrein vrij te laten en te volgen kunnen we inzicht verkrijgen in hun oriëntatievermogen buiten het eigenlijke vliegterrein. Verder kan het effect van verschillende landschapselementen op het vlieggedrag worden getoetst.
Niveau:	WO / HBO
Aard van het werk:	veldwerk van midden juni tot midden augustus en data-analyse
Duur:	5-8 maanden (afstudeervak)
Contactpersoon:	dr. Irma Wynhoff

Dynamiek van mierenpopulaties van het genus <i>Myrmica</i>	
Doel:	Pimpernelblauwtjes en donkere pimpernelblauwtjes zijn parasieten van specifieke <i>Myrmica</i> soorten. De dynamiek van waardmieren in ruimte en tijd heeft een invloed op de overleving van de vlinderpopulaties, en de aanwezigheid van vlinders heeft eveneens invloed op de waardmierenpopulatie. Op proefvelden met en zonder vlinderparasieten worden <i>Myrmica</i> -nesten gevolgd.
Niveau:	WO/ HBO
Aard van het werk:	veldwerk van midden juni tot midden augustus en data-analyse
Duur:	5-8 maanden (afstudeervak)
Contactpersoon:	dr. Irma Wynhoff en dr. Frank van Langevelde

Flower-visitation and pollination of <i>Sanguisorba officinalis</i>. <i>Maculinea</i> butterfly species and other insect species?	
Doel:	Two butterfly species (<i>Maculinea teleius</i> , the scarce large blue butterfly and <i>M. nausithous</i> , the dusky large blue) use flowerheads of <i>Sanguisorba officinalis</i> for oviposition. The caterpillars need developing seeds as food. The question of this study is: Do the butterflies show a kind of indirect brood care by first pollinating the flowers? Pollination of <i>Sanguisorba</i> flowerheads may give females a fitness advantage since their offspring needs developing seeds to feed on during the first three larval instars. The pollination ecology of <i>S. officinalis</i> is unknown; are other insect species or wind responsible for the pollination of the plant? This

	study includes a detailed analysis of the flower-visitors of <i>S. officinalis</i> , if possible in various populations. Do insect visitors differ in the amount of pollen carried and deposited? Does selfpollination occur in <i>S. officinalis</i> ? And how do the two specialized butterflies differ in pollination value in relation to the number of eggs they lay?
Niveau:	WO/ HBO
Aard van het werk:	Fieldwork from June till September but with a peak time in July and beginning of August in populations situated in Brabant and in Limburg.
Duur:	5-8 month (major)
Contactpersoon:	dr. Irma Wynhoff

The impact of local disturbance on *Myrmica* ant populations and their colonization abilities

Doel:	In the summers of 2006 and 2007, the restoration of agricultural land close to the nature reserve Moerputten has started with the removal of nutrient rich top soil. Now, next to species rich moist meadow vegetation, the ant community common for such meadow also has to develop. Most important are <i>Myrmica</i> ants because they are needed as host ants for <i>Maculinea</i> butterfly populations. However, these ant species colonize rather slowly. The aim of this study is to investigate colonization chances based on field experiments with local top soil disturbances and transplantation experiments with ant nests.
Niveau:	WO/ HBO
Aard van het werk:	Fieldwork: from June till September but with a peak time in July. Field work will Moerputten nature reserve in Brabant.
Duur:	5-8 month (major)
Contactpersoon:	dr. Irma Wynhoff en dr. Frank van Langevelde (WUR)

Feasibility of re-establishment of *Sanguisorba officinalis* in severely degraded *Maculinea* habitat

Doel:	<i>Maculinea teleius</i> and <i>M. nausithous</i> butterflies are dependent on the same hostplant <i>Sanguisorba officinalis</i> . This plant species is one of the badly performing ones when it comes to regeneration of its habitat: relatively moist flower rich meadows with a medium level of nutrient availability. It is unknown, which stages in the plant development are most crucial to determining the success of germination and establishment. Local soil disturbances may have an important impact. For the persistence of the butterfly populations, the availability of a network of sites with <i>Sanguisorba</i> is essential. However, until now all projects to establish this plant species have failed due to the lack of knowledge of its germination and seedling ecology. In the coming years meadow vegetation with <i>Sanguisorba</i> will be restored on formerly agricultural land around nature reserves, therefore this knowledge is urgently needed. Depending on the experience and preferences of the candidate, the proposed project can consist of experimental laboratory or field studies or a combination of both.
Niveau:	WO/ HBO
Aard van het werk:	Fieldwork: from May till September in Brabant and/or in Limburg.
Duur:	5-8 month (major)
Contactpersoon:	dr. Irma Wynhoff and dr. Frank van Langevelde (WUR)

Terreingebruik van de hoogveenglanslibel

Doel:	De hoogveenglanslibel is een uiterst zeldzame libel in Nederland waarover nog weinig ecologische informatie beschikbaar is. In Nederland komt de soort maar op enkele plekken voor. Voor een deel is dit voorkomen gebaseerd op slechts enkele waarnemingen. Met behulp van merk en terugvangexperimenten kan inzicht worden verkregen in populatiegrootte en terreingebruik.
Niveau:	HBO (WO mogelijk bij uitbreiding vraagstelling)
Aard van het werk:	Veldonderzoek en ecologische analyse.
Duur:	3-5 maanden (stage/afstudeervak april-augustus)

Contactpersoon:	dr. Dick Groenendijk & ing. J. Bouwman
-----------------	--

Waar plant de gevlekte glanslibel zich voort?	
Doel:	De gevlekte glanslibel is een Rode Lijstsoort, die de laatste jaren minder zeldzaam lijkt te worden. Over de ecologie van deze soort is weinig bekend. Volwassen dieren jagen op andere plaatsen dan waar voortplanting plaatsvindt en larven(huidjes) worden niet vaak gevonden. Hierdoor is slecht bekend welke eisen de larven aan hun omgeving stellen. Door de precieze voortplantingsplaatsen van de soort in kaart te brengen en te beschrijven kan een antwoord worden gezocht op de vraag waarom de soort altijd zo zeldzaam is geweest en nu op meer plaatsen gevonden wordt.
Niveau:	HBO. Enige determinatiekennis van planten en het bezit van een rijbewijs is een pré.
Aard van het werk:	Veldonderzoek, literatuuronderzoek. In verband met het veldwerk gaat de voorkeur uit naar twee studenten die gelijktijdig aan het onderzoek werken.
Duur:	4-6 maanden (stage/afstudeervak april-september)
Contactpersoon:	ir. Tim Termaat / ing. Jaap Bouwman

Thema genetica en variabiliteit

Taxonomische status van 'Nederlandse' kleine heivlinders (<i>Hipparchia statilinus</i>)	
Doel:	De kleine heivlinder is momenteel een van de meest bedreigde dagvlindersoorten van ons land. Opvallend is dat de "Nederlandse" kleine heivlinders duidelijk verschillend van kleur en formaat zijn ten opzichte van de kleine heivlinders die in het zuiden van Europa vrij algemeen voorkomen. Deze zijn iets groter en veel contrastrijker. De dicht bijzijnde populaties bevinden zich in midden Frankrijk en het oosten van Duitsland. Voor zowel de Europese status als de Nederlandse (bescherming)status is het van groot belang om te weten in hoeverre de Nederlandse vlinders tot een aparte (onder)soort behoren.
Niveau:	WO
Aard van het werk:	onderzoek van DNA-materiaal via poten van bestaand collectiemateriaal van Nederlandse vlinders. Van een aantal andere populaties binnen Europa zal materiaal verzameld worden. Belangrijke andere Europese populaties die meegenomen worden in de analyse zijn die rond de Middellandse zee, midden Frankrijk, oostelijk Duitsland, Polen en zuidoost Europa.
Duur:	5-8 maanden (afstudeervak)
Contactpersonen:	drs. Chris van Swaay en ing. Jaap Bouwman i.s.m. taxonomen van universiteit

Thema Inrichting & Beheer

Effectiviteit van kleinschalig plaggen voor de aardbeivlinder in Zuid-Kennermerland	
Doel:	De aardbeivlinder is in de duinen een soort van pioniermilieu. In 2004 is er in de Amsterdamse Waterleidingduinen en het Kraansvlak op een aantal plaatsen geplagd om geschikte plekken voor eiafzet te creëren. De vegetatie is op die plekken en controleplekken gevolgd. In 2009 moet het experiment worden geëvalueerd: zijn de geplagde plekken geschikt en plant de aardbeivlinder zich er ook voort?
Niveau:	HBO / WO
Aard van het werk:	Veldwerk (april-juni) en data-analyse
Duur:	5 maanden (afstudeervak)
Contactpersoon:	dr. Michiel Wallis de Vries (i.s.m. Waternet en PWN)

Drukbegrazing en gentiaanblauwtjes	
Doel:	Drukbegrazing is een kortdurende, intensieve begrazing die op heide wordt toegepast om vergrassing tegen te gaan. Dit kan leiden tot een opener vegetatie met betere kansen voor de klokjesgentiaan, waardplant van het gentiaanblauwtje. Het kan ook leiden tot overbegrazing waardoor gentianen en gentiaanblauwtje verdwijnen. De effecten van drukbegrazing met schapen in leefgebieden van het gentiaanblauwtje op de Dwingeloosche heide zullen worden onderzocht. Gekeken zal worden naar de invloed van de begrazing op de vegetatie, klokjesgentianen en knooppieren.
Niveau:	HBO
Aard van het werk:	Veldwerk en analyse
Duur:	5-6 maanden (april – juli/augustus) (afstudeervak)
Contactpersoon:	dr. Michiel Wallis de Vries (i.s.m. Ver. Natuurmonumenten, Ronald Popken)

Thema Nachtvinders

De structuur van de Nederlandse nachtvlinderfauna	
Doel:	We willen graag weten of het mogelijk is in de vlinderfauna van Nederland (in het bijzonder nachtvinders) soortengroepen te onderscheiden met een gemeenschappelijke ecologische voorkeur. Tegelijkertijd willen we onderzoeken waar die groepen voorkomen in het Nederlandse landschap. Tot nu toe zijn hier alleen kwalitatieve indelingen voor. Beide vragen zijn kwantitatief te beantwoorden met behulp van het statistische programma Twinspan. Uitgangsmateriaal vormen verspreidingsgegevens (bijv. 5x5 kilometerhokken) van alle vlinders met een maat van hun talrijkheid. De resultaten zullen voor de praktijk van de vlinderbescherming een waardevol stuk gereedschap opleveren. Goed inzicht in 'vlindergemeenschappen' is ook van belang in het licht van de nieuwe aanpak van de natuurbescherming door de Nederlandse overheid, die veel meer dan voorheen gericht is op de bescherming van milieus en levensgemeenschappen, en minder op individuele soorten.
Niveau:	WO
Aard van het werk:	data-analyse met statistische tools, waarin affiniteit met dierecologie, natuurbescherming en eventueel nachtvinders wenselijk is.
Duur:	2-4 maanden
Contactpersoon:	dr. Dick Groenendijk i.s.m. dr. Willem Ellis (Werkgroep Vlinderfaunistiek)

Invloed van het klimaat op de nachtvlinderfauna	
Doel:	Statistisch onderzoek bevestigt wat vlinderverzamelaars altijd al wisten: er zijn 'goede' en 'slechte' jaren. Kennelijk zijn er aspecten aan het weer van dat jaar (of de voorafgaande winter!) die bepalend zijn voor het succes van een groot aantal soorten tegelijkertijd. Maar wat zijn die aspecten? Uitgangsmateriaal voor dit onderzoek zijn de waarnemingen van Nederlandse macronachtvinders met hun talrijkheid in elk jaar in de periode 1980-2007. Het KNMI stelt cijfers beschikbaar over dagelijkse en maandelijkse temperatuur en neerslag, en de opgave is om daaruit met multiële regressie de meest effectieve voorspelling te ontwikkelen over de talrijkheid van de vlindersoorten. Het is bekend dat de huidige klimaatsverandering nattere en minder koude winters brengt, en in mindere mate ook warmere en drogere zomers. De uitkomsten van deze stage zijn daarom van heel groot belang voor onze inschatting van het effect van de klimaatsverandering op de Nederlandse vlinderfauna.
Niveau:	WO
Aard van het werk:	data-analyse met statistische tools, waarin affiniteit met dierecologie, natuurbescherming en eventueel nachtvinders wenselijk is.
Duur:	4-5 maanden
Contactpersoon:	dr. Dick Groenendijk i.s.m. dr. Willem Ellis (Werkgroep Vlinderfaunistiek)

Communicatie en Educatie

Thema Communicatie

Vernieuwing www.vlinderstichting.nl	
Omschrijving	Communicatie vindt steeds meer plaats via internet. De Vlinderstichting wil dit medium zo goed mogelijk benutten en zorgen dat communicatie via onze websites zo effectief mogelijk is. Daartoe willen wij de komende tijd onze website herzien. De gehele opzet en inhoud wordt opnieuw vormgegeven en ingevuld. Het uitwerken van een goede structuur, het samenstellen van de informatie en het schrijven van de teksten vraagt een heldere communicatieve insteek. We zoeken een student die het leuk vindt hier mede invulling aan te geven. Je hebt nu de mogelijkheid tijdens je stage mede te bepalen hoe een complete website wordt opgebouwd en ingevuld.
Aard van het werk:	mede invulling geven aan websites
Duur:	3 maanden (stage)
Contactpersoon:	ir. Titia Wolterbeek en Liesbeth van Agt (in samenwerking met externe websitebouwer)

Veelgestelde vragen	
Omschrijving	Bij De Vlinderstichting komen dagelijks vragen binnen over vlinders. In perioden waarin veel vlinders vliegen zelfs enorm veel. De Vlinderstichting wil graag op haar site een FAQ-onderdeel toevoegen, waarin per maand wisselende (afhankelijk van de soorten die op dat moment gezien worden) vragen en antwoorden staan. Wil je zelf alles weten over vlinders, rupsen en libellen? Geef dan tijdens je stage invulling aan deze pagina's.
Aard van het werk:	inventarisatie vragen/antwoorden en samenstellen pagina's
Duur:	3 maanden (stage)
Contactpersoon:	ir. Titia Wolterbeek

Tevredenheidsonderzoek www.vlindernet.nl en www.libellennet.nl	
Omschrijving	Vlindernet en Libellennet zijn dé informatiesites over resp. vlinders en libellen. Het (vernieuwde) Vlindernet is vanaf maart 2007 beschikbaar, Libellennet sinds oktober 2008. Wij willen graag een beeld hebben van het gebruik van de websites en de tevredenheid bij de gebruikers. Daarbij gaat het om vragen als: Wie gebruiken de website? Hoe komen gebruikers op de website terecht? Vinden ze wat ze zoeken? Missen ze informatie? Storen ze zich ergens aan of zijn ze heel enthousiast? Zijn ze geïnteresseerd om meer te doen met vlinders/libellen? We zoeken een student die d.m.v. bijvoorbeeld een enquête de antwoorden op deze (en andere) vragen achterhaalt.
Aard van het werk:	Opstellen en uitvoeren enquête
Duur:	3 á 4 maanden (stage/afstudeeropdracht)
Contactpersoon:	ir. Titia Wolterbeek

Samenstellen lesmateriaal over libellen	
Omschrijving:	Over vlinders zijn al heel wat lesopdrachten geschreven. Voor libellen is dit een heel ander verhaal. De Vlinderstichting wil graag libellen meer onder de aandacht brengen in de natuur- en milieueducatie. We zoeken een student die inventariseert waar behoefte aan is en op basis daarvan lesmaterialen samenstelt.
Aard van het werk:	Analyse bestaande materialen, inventarisatie behoeften, analyse biologische en ecologische informatie, samenstellen lesopdrachten / materialen
Duur:	4 maanden (stage/afstudeeropdracht)
Contactpersoon:	ir. Titia Wolterbeek of ir. Ineke Koopmans

Samenstellen opdrachten voortgezet onderwijs	
Omschrijving:	De Vlinderstichting heeft veel lesmaterialen voor het basisonderwijs, maar nog weinig voor het voortgezet onderwijs. We zoeken studenten die het leuk vinden over dagvlinders, nachtvlinders en/of libellen opdrachten/projecten voor VMBO of HAVO/VWO te ontwikkelen.
Aard van het werk:	ontwikkelen van lesmateriaal
Duur:	3 á 4 maanden (stage/afstudeeropdracht)
Contactpersoon:	ir. Titia Wolterbeek of ir. Ineke Koopmans

Promotie 'vlinders in de klas' bij PABO's	
Omschrijving:	Graag wil De Vlinderstichting aanstaande leerkrachten reeds tijdens hun opleiding laten kennismaken met wat ze op school met vlinders en libellen kunnen doen. Daartoe zoeken we een student die een promotietraject uitwerkt en uitvoert gericht op PABO-studenten in Nederland.
Aard van het werk:	Plan opstellen, bezoeken PABO's, promotiemateriaal/activiteiten organiseren
Duur:	3-4 maanden (stage)
Contactpersoon:	Ir. Ineke Koopmans

Promotie 'vlinders op de BSO' (Buitenschoolse opvang)	
Omschrijving:	Veel instellingen voor Buitenschoolse Opvang (BSO/NSO) organiseren activiteiten met de kinderen. Vlinders bieden veel mogelijkheden voor activiteiten, bijvoorbeeld het bestellen van pakketjes met eitjes, rupsen en poppen van het groot koolwitje, of het buiten naar vlinders gaan kijken, of een speciale vlindertuin inrichten met de kinderen. We zoeken een student die zich als doel stelt dat zoveel mogelijk BSO's in Nederland de aan hen toevertrouwde kinderen laten kennismaken met vlinders.
Aard van het werk:	Inventarisatie mogelijkheden, organisatie en uitvoering promotieactiviteiten
Duur:	3-4 maanden (stage)
Contactpersoon:	ir. Titia Wolterbeek of ir. Ineke Koopmans

Vlinder-kinderfeestjes	
Omschrijving:	Vlinders bieden veel mogelijkheden voor invulling van kinderfeestjes. We willen graag een of meerdere kant-en-klare pakketten aanbieden voor kinderen van verschillende leeftijden. We zoeken een student die in kaart wil brengen wat de mogelijkheden zijn en speciaal materiaal hiervoor wil voorbereiden.
Aard van het werk:	inventarisatie, samenstellen materiaal
Duur:	3-4 maanden (stage/afstudeeropdracht)
Contactpersoon:	ir. Titia Wolterbeek